

NYILATKOZAT

Az európai felsőoktatási térség Európa oktatási minisztereinek közös nyilatkozata Bologna, 1999. június 19.

Az utóbbi évek rendkívüli vívmányainak köszönhetően az európai folyamat, egyre növekvő fontosságú, az életet ténylegesen befolyásoló realitássá vált az Európai Unió és annak polgárai számára. A kitáguló lehetőségek és a többi európai országgal mélyülő kapcsolatok ennek a realitásnak szélesebb dimenziót kölcsönöznek. Mindemellett tanúi lehetünk a politikai és az akadémiai világban, valamint a közvéleményben annak a növekvő tudatosságnak, amely egy teljesebb és kiszélesedő Európa megalapítására vonatkozik, amely felépíti, és fokozatosan erősíti intellektuális, kulturális, szociális, tudományos és technológiai dimenzióit.

A Tudás Európája ma már széleskörűen elismert nélkülözhetetlen eleme a társadalmi és emberi fejlődésnek, az európai polgári lét megszilárdításának és gazdagodásának. Olyan elhanyagolhatatlan komponens, amely lehetővé teszi, hogy a polgárok elsajátíthassák azokat a legfontosabb tulajdonságokat, amelyek által képessé válnak arra, hogy a közös értékek vállalásával és a közös társadalmi és kulturális térhez való tartozás tudatosságával szembenézzenek a közelgő új évezred kihívásaival.

Ma már általánosan elismert az oktatás és az oktatásban történő együttműködés fontossága egy stabil, békés és demokratikus társadalom kifejlesztésében és megerősítésében, különös tekintettel Délkelet-Európa helyzetére.

Az 1998. május 25-i Sorbonne Nyilatkozat, amelyet ezek a megfontolások támasztanak alá, hangsúlyozza az egyetemeknek Európa kulturális dimenziói kifejlesztésében betöltött központi szerepét. A Nyilatkozat határozottan állást foglal az európai felsőoktatási térség létrehozása mellett, amely kulcsfontosságú a polgárok mobilitásának és munkaerőként való alkalmazhatóságának elősegítésében és az európai kontinens általános fejlesztésében.

Számos európai ország elfogadta a Nyilatkozatban foglalt célkitűzések megvalósításához történő hozzájárulásra való felkérést, és aláírásával fejezte ki a benne foglalt alapelvekkel történő egyetértését. Az Európában, az utóbbi időben véghezvitt és folyamatban lévő felsőoktatási reformok híven tükrözik több európai kormányzat ez irányú elkötelezettségét.

Az európai felsőoktatási intézmények elfogadták ezt a kihívást, felvállalva az európai felsőoktatási térség kialakításának fontos szerepét, híven követve az 1988-as Bolognai Egyetemi Magna Chartában megfogalmazott alapelveket. Mindez különlegesen fontos, mivel az egyetemek függetlensége és autonómiája biztosítja, hogy a felsőoktatási és a tudományos kutatási rendszerek folyamatosan kövessék a velük szemben támasztott változó elvárásokat, a társadalmi igényeket és a tudományos ismeretek fejlődését.

A megteendő utat a helyes irányban jelöltük ki értelmes célok elérése érdekében. A felsőoktatási rendszerek fokozottabb összeegyeztethetőségének és összehasonlíthatóságának megvalósítása mindazonáltal folyamatos elkötelezettséget igényel. Ezt a folyamatot konkrét intézkedések megtételével támogatnunk kell, hogy tényleges haladást érjünk el. A június 18-án megtartott ülés, amelyen országaink mindegyikének szakértői és tudósai vettek részt, nagyon hasznos javaslatokat tett elénk a kezdeti lépésekre vonatkozóan.

Részleteiben is figyelmet kell fordítanunk az európai felsőoktatási rendszer nemzetközi versenyképességének a fokozására. Bármely civilizáció életképessége és hatékonysága azzal a vonzerővel mérhető, amelyet kultúrája más országok számára gyakorol. Gondoskodnunk kell arról, hogy az európai felsőoktatási rendszer világméretben rendkívüli kulturális és tudományos hagyományainkhoz hasonló mértékű vonzerőt gyakoroljon.

Miközben megerősítjük elhatározásunkat a Sorbonne Nyilatkozatban lefektetett általános elvek elkötelezett támogatására, hozzákezdünk ahhoz, hogy felsőoktatási politikánkat rövid időn belül, de mindenképpen a harmadik évezred első évtizedében koordináljuk annak érdekében, hogy az alábbi olyan célokat elérjük, amelyeknek elsőrendű fontosságot tulajdonítunk az egyetemes európai felsőoktatási

társég kialakításában és az európai felsőoktatás világméretű fejlesztésében:

Y Könnyen érthető és összehasonlítható fokozatot adó képzési rendszer bevezetése, - akár a diplomakiegészítés alkalmazásával - annak érdekében, hogy elősegítsük az európai polgárok elhelyezkedési lehetőségeit és az európai felsőoktatási rendszer nemzetközi versenyképességét.

Y Alapvetően két fő képzési cikluson, az alapképzésen (undergraduate) és egyetemi (graduate) képzésen alapuló rendszer bevezetése. A második ciklusba való belépés megköveteli az első, legalább három évig tartó ciklus sikeres lezárását.

Y Az első ciklus után adott fokozat, mint megfelelő képesítés alkalmazható az európai munkaerőpiacon.

Y A második képzési ciklusnak – sok európai ország gyakorlatának megfelelően - egyetemi vagy doktorátusi fokozathoz kell vezetnie.

Y Kreditrendszer – mint amilyen az ECTS rendszer – bevezetése, amely a legmegfelelőbb módon elősegíti a legszélesebb hallgatói mobilitást. Legyen lehetőség a kreditek megszerzésére felsőoktatáson kívüli, például az élethosszig való tanulás keretei között, feltéve, hogy azt felsőoktatási intézmények is elfogadják.

Y Segítsük az egyenlő esélyekkel megvalósuló mobilitást a tényleges akadályok leküzdésével, különös figyelemmel:

Y a hallgatók viszonylatában a tanuláshoz, a gyakorláshoz és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokhoz való hozzájutásra,

Y a tanárok, kutatók és az adminisztratív dolgozók viszonylatában a kutatással, oktatással és gyakorlattal az európai kapcsolatban eltöltött időszakra vonatkozó társadalombiztosítási jogok előítélet nélküli figyelembevételére.

Y A minőségbiztosítás területén az összehasonlítható kritériumokon és módszereken alapuló európai együttműködés kialakításának támogatása.

Y A felsőoktatás szükséges európai vonatkozásainak támogatása, különösen a tantárgyfejlesztéssel, intézményközi kooperációval, mobilitási lehetőségekkel és a tanulmányokra, a gyakorlati képzésre, és a kutatásra vonatkozó integrált programokkal.

Intézményi kompetenciáink keretén belül, de kellő tekintettel a kultúrák, nyelvek, nemzeti oktatási rendszerek sokféleségére és az egyetemi autonómiára, azért vállaljuk ezeknek a kitűzött céloknak a megvalósítását, hogy megszilárdítsuk a felsőoktatás európai térségét. E célból törekszünk a kormányközi kapcsolatok kialakítására és fejlesztésére az összes európai, a felsőoktatással kapcsolatban álló nem kormányzati szervezettel együttműködésben. Azt várjuk, hogy az egyetemek ismét azonnal és pozitívan reagálnak javaslatainkra, és aktívan hozzájárulnak célkitűzéseink sikeres megvalósításához.

Meggyőződésünk, hogy a felsőoktatás európai térségének kiformalása folyamatos támogatást, értékelést és a folyamatosan fellépő szükségletek állandó adaptációját igényli, ezért elhatároztuk, hogy két év múlva ismét találkozunk abból a célból, hogy értékeljük az elért eredményeket és meghatározzuk az újabb lépések irányát.

Aláírók

Caspar EINEM
Minister of Science and Transport(Austria)
Gerard SCHMIT
Director General of French Community Ministry for Higher Education and Research

(Belgium)

Jan ADÉ
Director General
Ministry of the Flemish Community
Department of Education
(Belgium)

Anna Maria TOTOMANOVA
Vice Minister of Education and Science
(Bulgaria)

Eduard ZEMAN
Minister of Education, Youth and Sport
(Czech Republic)

Margrethe VESTAGER
Minister of Education
(Denmark)

Tonis LUKAS
Minister of Education
(Estonia)

Maija RASK
Minister of Education and Science
(Finland)

Claude ALLEGRE
Minister of National Education,
Research and Technology
(France)

Ute ERDSIEK-RAVE
Minister of Education, Science, Research and Culture of the Land Schleswig-Holstein
(Permanent Conference of the Ministers)

Wolf-Michael CATENHUSEN
Parliamentary State Secretary
Federal Ministry of Education and Research
(Germany)

Gherassimos ARSENIS
Minister of Public Education and Religious Affairs
(Greece)

Adam KISS
Deputy State Secretary for Higher Education and Science
(Hungary)

Gudridur SIGURDARDOTTIR
Secretary General
Ministry of Education, Science and Culture
(Iceland)

Pat DOWLING
Principal Officer
Ministry for Education and Science
(Ireland)

Ortensio ZECCHINO

Minister of University and Scientific
And Technological Research
(Italy)

Tatjana KOKE
State Minister of Higher Education and Science
(Latvia)

Kornelijus PLATELIS
Minister of Education and Science
(Lithuania)

Erna HENNICOT-SCHOEPGES
Minister of National Education and Vocational Training
(Luxembourg)

Loek HERMANS
Minister of Education, Culture and Science
(the Netherlands)

Wilibald WINKLER
Under Secretary of State of National Education
(Poland)

Andrei MARGA
Minister of National Education
(Romania)

Louis GALEA
Minister of Education
(Malta)

Jon LILLETUN
Minister of Education, Research and Church Affairs
(Norway)

Eduardo Marçal GRILO
Minister of Education
(Portugal)

Milan FTACNIK
Minister of Education
(Slovak Republic)

Pavel ZGAGA
State Secretary for Higher Education
(Slovenia)

Agneta BLADH
State Secretary for Education and Science
(Sweden)

Baroness Tessa BLACKSTONE of Stoke Newington
Minister of State for Education and Employment
(United Kingdom)

D. Jorge FERNANDEZ DIAZ
Secretary of State of Education, Universities, Research and Development
(Spain)

Charles KLEIBER

State Secretary for Science and Research
(Swiss Confederati